

Arboga kommun

**Granskning av förlorad arbetsförtjänst,
uppföljning av tidigare granskning
m.m.**

Projektplan

Offentlig sektor
KPMG AB
2016-04-11
Antal sidor: 6
Antal bilagor: 0

Innehåll

1.	Kommunallagens regler för ersättningar och arvoden	1
1.1	Arboga kommuns ersättningsbestämmelser för förtroendevalda	1
2.	Bakgrund till detta uppdrag	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	3
5.	Revisionskriterier	3
6.	Ansvarig nämnd/styrelse	3
7.	Metod	3
8.	Projektorganisation	4
9.	Oberoende och integritet	4
10.	Tidplan	4
11.	Avrapportering	4
12.	Kvalitetssäkring	4

1. Kommunallagens regler för ersättningar och arvoden

I Kommunallagens kapitel 4 framgår regler för ersättningar och arvoden för de förtroendevalda m.m. I 12 § framgår att Förtroendevalda har rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av uppdraget. Detta gäller dock inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller en betydande del av heltid.

I 1991 års kommunallag infördes regler om rätt för de förtroendevalda till skälig ersättning för den arbetsinkomst samt de pensions- och semesterförmåner som de förlorar, när de fullgör sina uppdrag. Dessa ersättningsformer måste enligt förarbetena till reformen skiljas från arvode med stöd 4 kap. 14 och 15 §§. Arvoden får efter den 1 januari 1992 inte inkludera ersättning för förlorad arbetsinkomst. På så sätt omfattar de ekonomiska förmånerna från denna tidpunkt en obligatorisk del och en frivillig del. Det är bl.a. svårigheterna att rekrytera och behålla personer på kommunala förtroende uppdrag som ligger bakom regleringen i kommunallagen. I princip bör ingen medborgare avstå från ett förtroendeuppdrag av ekonomiska skäl.

Av 4 kap. 12 § andra stycket framgår uttryckligen att de förtroendevaldas rätt till ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar inte gäller förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller en betydande del av heltid. Sådana uppdrag betalas nämligen regelmässigt med årsarvoden och kan från ersättningssynpunkt – men inte från andra synpunkter – jämföras med en anställning. Villkoren för de förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller en betydande del av heltid ska avgöras lokalt med stöd av 14 §.

14 § Fullmäktige får besluta att förtroendeuppdrag i skälig omfattning ska få;

1. Ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget utöver vad som följer av 12 a och b §§,
2. Arvode för det arbete som är förenat med uppdraget,
3. Pension, samt
4. Andra förmåner.

Kommunen bör lägga fast gränsen för när rätten till ersättning för förlorade arbetsinkomster och ekonomiska förmåner upphör. I proposition 1982/83:97 anses en naturlig gräns vara en sysselsättningsgrad på 40 procent av heltid. I praktiken är det dock upp till kommunen själv att bestämma gränsen. Inte minst är det viktigt för den förtroendevalda själv, och inte minst gäller detta i pensionsperspektiv, att få en korrekt bedömning om uppdragen ska arvoderas eller ej.

1.1 Arboga kommuns ersättningsbestämmelser för förtroendevalda

Kommunfullmäktige antog kommunens arvodesbestämmelser för förtroendevalda 2014-05-22, § 70. Ersättningsbestämmelserna bygger på Kommunallagens kapitel 4. Kommunfullmäktige har flera gånger genom beslut kompletterat bestämmelserna. I Arboga kommun fastställs nya arvodesbestämmelser för varje ny mandatperiod. Det innebär att det funnits bestämmelser som till exempel avsåg 2007-2010 och 2011-2014.

I ersättningsbestämmelsernas framgång att bestämmelserna gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap § 1 Kommunallagen. För förtroendevald som fullgör uppdrag på heltid eller på minst 40 % av heltid stadgas bland annat att hen har rätt till årsarvode som fastställs av kommunfullmäktige.

2. Bakgrund till detta uppdrag

KPMG har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att granska misstankar om felaktigt utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. Uppdraget ingår inte i revisionsplanen för 2016, men bedöms av revisorerna som en mycket angelägen granskning.

Inom Arboga kommun har det uppstått en situation där förtroendevaldas ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. har ifrågasatts. Inlägg i olika medier gör gällande att arvoderade förtroendevalda, dvs. förtroendevalda med arvode om minst 40 % av en heltid har fått ersättning för förlorad arbetsförtjänst och/eller reseersättning när arvode har utgått samt att det kan utgått så kallat timarvode för möten med egen nämnds/arbetsutskott till ordförande där denne erhåller fast arvode.

Revisorerna i Arboga kommun genomförde 2011 en granskning av tillämpningen av regler för ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Den övergripande revisionsfrågan har varit om de rutiner som finns följer de riktlinjer för ersättningsrätten som beslutats av kommunfullmäktige. Revisorerna framförde i granskningen att tillämpningen av kommunens riktlinjer var otillfredsställande m.m.

Arboga kommuns revisorer bedömer att det finns en *risk* för att ersättning för förlorad arbetsförtjänst kan ha betalats ut på ett felaktigt sätt m.m. Skulle detta skett är det *väsentligt* dels ur ekonomisk synpunkt, men framför allt ur perspektivet förtroende för kommunen och dess förtroendevalda.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om rutinerna för hantering av ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. är ändamålsenliga och att kontroll av området sker på ett effektivt sätt.

Vi kommer därför att granska:

- om det med tillräcklig säkerhet går att fastställa att ersättning för förlorad arbetsförtjänst och andra ersättningar har betalats ut felaktigt till förtroendevalda som varit arvoderade, som revisionen blivit uppmärksam på,
- om kommunens riktlinjer för utbetalning av förlorad arbetsförtjänst och andra ersättningar är ändamålsenliga,
- hur kontroller och uppföljning av utbetalning av ersättning för förlorad arbetsförtjänst och andra ersättningar (t.ex. reseersättningar) sker,
- om kommunen följt revisionens synpunkter i revisionsgranskningen om arvoden från 2011 och om kommunstyrelsen verkställt beslut i enligt med lämnat yttrande på revisionsrapporten,

om kommunens nämnder och kommunstyrelsen i övrigt har hanterat ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. korrekt till förtroendevalda som inte är arvoderade

om ordföranden som erhållit arvode motsvarande 40 % tjänst också erhållit sammanträdesarvode vid sammanträde med egen nämnd eller arbetsutskott.

om kommunstyrelsen i övrigt har hanterat ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. korrekt till förtroendevalda som inte är arvoderade

4. Avgränsning

Granskningen omfattar kommunens rutiner och kontroller generellt, substansgranskning av om arvoderade förtroendevalda har hanterats korrekt avser tidsperspektivet 2008-2016.

Granskningen av om kommuns nämnder och kommunstyrelsen i övrigt har hanterat ersättning för förlorad arbetsförtjänst m.m. korrekt till förtroendevalda som inte är arvoderade avser år 2015.

5. Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om kommunens rutiner och tillämpning uppfyller

- Lag.
- Föreskrifter.
- Tillämpbara interna regelverk och policys.
- Fullmäktigebeslut.

6. Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser samtliga nämnder och kommunstyrelsen. Huvudansvaret när det gäller utformandet av centrala rutiner och kontroller ligger på kommunstyrelsen.

7. Metod

Granskningen kommer att genomföras genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument underlag.
- Genomgång av granskningsområdets underlag genom elektroniska analyser. D.v.s. att vi inhämtar information från kommunens IT-system inom området och genomför så kallade registeranalyser.
- Intervjuer med förtroendevalda och tjänstemän.

- Olika former av analyser av underlag och utbetalningar av förlorad arbetsförtjänst och andra ersättningar.

8. Projektorganisation

Granskningen kommer att utföras av Viktoria Bernstam, revisor, Sara Linge och Karin Helin Lindkvist Certifierad kommunal yrkesrevisor. Hantering av arbetsuppgifter rörande registeranalyser hanteras av Lars Anteskog, specialist. Magnus Larsson, certifierad kommunal revisor, deltar i projektet som expertresurs och kvalitetssäkrare.

9. Oberoende och integritet

Vi har i enlighet med Skyrevs rekommendation prövat vårt oberoende. Vi har inte funnit några sådana omständigheter som tyder på att vårt oberoende och integritet kan ifrågasättas.

10. Tidplan

Granskningen kommer att starta under våren 2016 och slutföras snarast möjligt.

11. Avrapportering

En revisionsrapport kommer att sammanställas och presenteras muntligt för revisorerna. Revisorerna tar därefter ställning till hur rapporten ska hanteras.

12. Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring av granskningen och revisionsrapporten sker i enlighet med KPMG:s gällande rutiner.

KPMG, dag som ovan

Magnus Larsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Karin Hellin Lindkvist
Kundansvarig/Certif. kommunal yrkesrevisor